NORAKSTS
Lieta Nr.A420224515
(A02245-15/20)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2015.gada 16.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese M.Romanova,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atlīdzināts morālais kaitējums 3000 *euro*, un par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atlīdzināti mantiskie zaudējumi.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ ar 2015.gada 16.februāra iesniegumu „Tehnisko noteikumu izsniegšanas pieprasījums" *(lietas 8.-10.lapa)* vērsās Valsts vides dienestā (turpmāk arī – Dienests) ar lūgumu izsniegt tehniskos noteikumus saistībā ar būvniecības ieceri nekustamajā īpašumā /adrese/ (kadastra numurs /numurs/, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs/). Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar 2015.gada 16.marta lēmumu Nr.VE15TA0026 „Atteikums izsniegt tehniskos noteikumus" *(lietas 11.-13.lapa)* atteica izskatīt pieteicēja 2015.gada 16.februāra iesniegumu pēc būtības. Pieteicējs 2015.gada 6.aprīlī Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī – Birojs) iesniedza apstrīdēšanas iesniegumu un lūdza atlīdzināt morālo kaitējumu 2000 *euro (lietas 17.-18.lapa)*.

Pieteicējs ar 2015.gada 16.marta iesniegumu „Tehnisko noteikumu izsniegšanas pieprasījums" *(lietas 15.-16.lapa)* vērsās Dienestā ar lūgumu izsniegt tehniskos noteikumus saistībā ar būvniecības ieceri minētajā nekustamajā īpašumā. Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar 2015.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.VE15TA0036 „Atteikums izsniegt tehniskos noteikumus" atteica izskatīt 2015.gada 16.februāra un 2015.gada 16.marta iesniegumus pēc būtības *(lietas 19.-22.lapa)*. Pieteicējs Birojā iesniedza 2015.gada 8.aprīļa apstrīdēšanas iesniegumu, kurā lūdza izskatīt iesniegumus par tehnisko noteikumu izsniegšanu pēc būtības un atlīdzināt morālo kaitējumu 2500 *euro (lietas 24.lapa)*.

[2] Birojs ar 2015.gada 5.maija lēmumu Nr.13-s *(lietas 25.-31.lapa)* atcēla Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 16.marta atteikumu Nr.VE15TA0026 un 2015.gada 8.aprīļa atteikumu Nr.VE15TA0036, uzdeva Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei mēneša laikā no šī Biroja lēmuma saņemšanas izskatīt pieteicēja 2015.gada 16.februāra u n 2015.gada 16.marta iesniegumus „Tehnisko noteikumu izsniegšanas pieprasījums" pēc būtības, un uzdeva Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei rakstveidā atvainoties pieteicējam. Minētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Administratīvā procesa uzsākšana no jauna pēc personas iesnieguma nav attiecināma uz gadījumiem, kad iestāde, izskatot personas lūgumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ir izdevusi atteikumu piešķirt personai kādas tai vēl nepiemītošas tiesības. Ja attiecībā uz personu ir izdots šāds atteikums, persona var jebkurā laikā vēlreiz vērsties ar iesniegumu iestādē, atkārtoti izsakot lūgumu izdot labvēlīgu administratīvo aktu. Tādēļ pieteicējs varēja vērsties Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldē ar iesniegumu, atkārtoti izsakot lūgumu izdot tehniskos noteikumus, un Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei bija jāvērtē pēc būtības tehnisko noteikumu izdošanas iespējamība.

[2.2] Apstrīdētie atteikumi ir lēmumi, ar kuriem tiesiskās attiecības nav tikušas aktīvi ietekmētas, ciešanu smagums ir tāds, ar kādu personas sastopas ikdienā, kad kāda persona, tai skaitā valsts, nerīkojas tā, kā persona to sagaida, pat, ja personai ir tiesības sagaidīt tās cerēto rīcību. Turklāt nav konstatējams tiešs nolūks apzinātai prettiesiskai rīcībai, atteikumi pamatā balstīti nepareizā tiesību normu interpretācijā. Pieteicējs ir norādījis pamatotus argumentus, kamdēļ Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei būtu jārīkojas noteiktā kārtībā, turklāt pieteicējam bija zināma paļāvība uz to, ka tiesību normas tiks interpretētas atbilstoši nostiprinātai judikatūrai. Ievērojot prettiesisko lēmumu sekas, nav nodarīts būtisks kaitējums personas tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm, kas ir morālā kaitējuma atlīdzināšanas pamats. Birojs nekonstatē, ka pieteicējam radīto ciešanu apmērs un interešu aizskārums būtu smags. Ievērojot to, ka tiesību aizskārums nav būtisks un nav noticis publiski, pamatota būtu iestādes atvainošanās pieteicējam.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 9.jūnijā saņemts pieteicēja pieteikums *(lietas 3.-4.lapa)* par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu atlīdzināts morālais kaitējums 2500 *euro*. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

Atvainošanās nav adekvāts kompensācijas līdzeklis par pieteicējam nodarītajām morālajām ciešanām. Dienesta darbības ir apzinātas un tieši vērstas uz to, lai pieteicējs nesaņemtu atbildi pēc būtības un pieteicēja iesniegumi tiktu ignorēti vismaz līdz brīdim, kad būs beigusies tiesvedība lietā. Dienests vairākkārtīgi ir ignorējis pienākumu atbildēt un argumentēt, kāpēc pieteicēja norādītā judikatūra nebūtu piemērojama konkrētajā lietā. Dienesta patvaļa ir radījusi pieteicējam stresu, neaizsargātības sajūtu un grāva ticību valsts varai. Dienesta patvaļas pārtraukšana nevar atcelt pieteicējam jau

nodarīto morālo un materiālo kaitējumu.

[4] Pieteicējs vērsās Dienestā ar 2015.gada 11.maija iesniegumu par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu sakarā ar Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes atteikumiem izskatīt viņa 2015.gada 16.februāra un 16.marta iesniegumus pēc būtības *(lietas 39.-40.lapa)*. Dienests ar 2015.gada 11.jūnija lēmumu Nr.14A/2015 noraidīja pieteicēja 2015.gada 11.maija iesniegumu par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu *(lietas 49.-52.lapa)*. Minētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] No lietas apstākļiem nevar izsecināt, ka būtu radies zemes īpašumu vai citu mantu vērtības samazinājums. Pieteicējs nav norādījis, vai zemes īpašums /Nosaukums/ vai /Nosaukums/ vai kāda cita personai piederoša manta ir zaudējusi vērtību un kādā apmērā. Procentu maksājuma pienākums izriet vienīgi no naudas vai mantas savlaicīgas neatdošanas.

[4.2] Tiesiskā nenoteiktība attiecībā uz tehnisko noteikumu neizdošanu neizraisa īpašuma vērtības zudumu un neierobežo rīcību ar īpašumu. Tāpēc arī nav vērojama cēloņsakarība starp prettiesiskajiem administratīvajiem aktiem un atlīdzināmu mantisko zaudējumu rašanos.

[4.3] Būvniecības procesā aizsargājama personas tiesiskā paļāvība par būvēšanas tiesību esību rodas ar brīdi, kad persona ir saņēmusi būvatļauju. Nopērkot īpašumu plānotai būvniecībai un kārtojot būvniecībai nepieciešamos dokumentus, personai nevar rasties tiesiskā paļāvība, ka tā tiešām iegūs būvēšanas tiesības, tāpēc izdevumi šo darbību veikšanai ir personas pašrisks. Vērtējot īpašuma izmantošanas iespējas, tiek vērtēti atļautie īpašuma lietošanas veidi. No Dundagas novada Kolkas pagasta teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem izriet, ka īpašuma /Nosaukums/ zemes vienību, uz kuras plānota būvniecība, atļauts izmantot lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, savrupmāju, arhitektūras mazo formu, palīgēku, pansiju, telpu individuālam darbam būvniecībai, krasta nostiprināšanai un infrastruktūras aizsardzībai.

[5] Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 14.jūlijā iesniedza pieteikuma papildinājumu, lūdzot atzīt Dienesta 2015.gada 11.jūnija lēmumu Nr.14A/2015 par prettiesisku un noteikt atlīdzību par materiāliem zaudējumiem 6 % gadā no summas 104 948,85 *euro* par periodu no 2015.gada 16.marta līdz tehnisko noteikumu vai tiesiska atteikuma izdot tehniskos noteikumus izsniegšanai *(lietas 37.lapa)*.

[6] Pieteicējs ar 2015.gada 9.aprīļa iesniegumu *(lietas 65.-68.lapa)* vērsās Dienestā ar lūgumu izsniegt tehniskos noteikumus saistībā ar būvniecības ieceri nekustamajā īpašumā. Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar 2015.gada 21.aprīļa vēstuli Nr.9.5.-6/615, pamatojoties uz Iesniegumu likuma 7.panta pirmās daļas 5.punktu, iesniegumu atstāja bez izskatīšanas, jo atbilde uz iesniegumu ir dota iepriekš, un tā saturs attiecībā uz iepriekšējā iesniegumā norādītajiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem pēc būtības nav mainījies *(lietas 61.lapa)*. Pieteicējs ar 2015.gada 6.maija iesniegumu *(lietas 59.-60.lapa)* apstrīdēja Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 21.aprīļa atteikumu Nr.9.5.-6/615 un lūdza atlīdzināt morālo kaitējumu 3000 *euro*.

Birojs ar 2015.gada 11.jūnija lēmumu Nr.16-s konstatēja, ka Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 21.aprīļa atteikums Nr.9.5.-6/615 ir prettiesisks, un uzdeva Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldei mēneša laikā no šī Biroja lēmuma saņemšanas rakstveidā atvainoties pieteicējam par morālo kaitējumu *(lietas 71.-76.lapa)*. Minētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Birojs jau ar 2015.gada 5.maija lēmumu Nr.13-s atzina Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes pienākumu pieteicēja iesniegumu izskatīt pēc būtības. 2015.gada 4.jūnijā Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar lēmumu Nr.VE15TA0064 ir izskatījusi jautājumu par tehnisko noteikumu izsniegšanu pēc būtības. Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar 2015.gada 12.maija vēstuli Nr.9.5.-6/718 pieteicējam ir arī atvainojusies par morālo kaitējumu.

[6.2] Ar 2015.gada 21.aprīļa atteikumu Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ne tikai nepamatoti nav izskatījusi pieteicēja 2015.gada 9.aprīļa iesniegumu pēc būtības, bet piemērojusi arī Iesniegumu likumu, kas konkrētajā procesā nav piemērojams. Ar 2015.gada 21.aprīļa atteikumu pieteicēja tiesības netika ietekmētas aktīvi, un Birojs pievienojas tai motivācijai, ko ir ietvēris Biroja 2015.gada 5.maija lēmumā Nr.13-s. Pieteicējam radīto ciešanu apmērs un interešu aizskārums nav smags. Tomēr aizskārums ir radīts un pieteicējam bija paļāvība uz to, ka tiesību normas iestādē tiks piemērotas pareizi un interpretētas atbilstoši nostiprinātai judikatūrai. Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde atteikuma gadījumā ir interpretējusi tiesību normas līdzīgi kā iepriekš, par ko Birojs pieņēma 2015.gada 5.maija lēmumu Nr.13-s. Lai arī tiesību aizskārums nav būtisks un nav noticis publiski, tomēr pamatota būtu iestādes atvainošanās pieteicējam.

[7] Pieteicējs Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 14.jūlijā iesniedza pieteikuma papildinājumu *(lietas 56-58.lapa)*, pārsūdzot Biroja 2015.gada 11.jūnija lēmumu Nr.16-s un lūdzot atlīdzināt morālo kaitējumu 3000 *euro* (kopēja prasījuma summa). Pieteicējs norādīja, ka Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes rīcība, ierobežojot pieteicēja tiesības saņemt atbildi pēc būtības, ir apzināta, ilgstoša un atkārtota.

[8] Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 15.jūlijā saņemtajā paskaidrojumā *(lietas 79.-80.lapa)* Birojs un Administratīvajā rajona tiesā 2015.gada 2.septembrī saņemtajā paskaidrojumā *(lietas 123.-126.lapa)* Dienests pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja likumā nav noteikts citādi. Atbilstoši šā panta ceturtajai daļai tiesa lietu mutvārdu procesā izskata, ja pirmās instances tiesai to lūdzis pieteicējs.

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa konstatē, ka pieteicējs lūdzis lietas izskatīšanu rakstveida procesā. Tā kā nepastāv citi šķēršļi lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tādējādi tiesa lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[11] Pieteicējs ir lūdzis atlīdzināt viņam nodarīto morālo kaitējumu 3000 *euro* un zaudējumus, kas radušies tādēļ, ka Dienests, pretēji judikatūrai nepareizi interpretējot tiesību normas, bija atteicies izskatīt pēc būtības pieteicēja 2015.gada 16.februāra, 2015.gada 16.marta un 2015.gada 9.aprīļa iesniegumus par tehnisko noteikumu izdošanu saistībā ar būvniecības ieceri.

Konkrētajā lietā nepastāv strīds par Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 16.marta, 2015.gada 8.aprīļa u n 2015.gada 21.aprīļa atteikuma izskatīt pieteicēja iesniegumus par tehnisko noteikumu izsniegšanu prettiesiskumu. Tāpat nepastāv strīds par to, ka pieteicējam ar minētajiem prettiesiskajiem lēmumiem tika nodarīts morālais kaitējums, par kuru pienākas atlīdzība. Strīds ir par atlīdzinājuma par nodarītu morālo kaitējumu veidu, proti, vai rakstveida atvainošanās ir atbilstošs atlīdzinājuma veids, un par to, vai pieteicējam ar minētajiem prettiesiskajiem lēmumiem tika nodarīti mantiskie zaudējumi.

[12] Latvijas Republikas Satversmes 92.panta trešais teikums noteic, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Administratīvā procesa likuma 92.pants paredz, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk - Atlīdzināšanas likums) 6.pantam tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas. Cēloņsakarība nepastāv gadījumā, kad tāds pats zaudējums būtu radies arī tad, ja iestāde būtu rīkojusies tiesiski.

Atbilstoši Atlīdzināšanas likuma 7.panta pirmajai daļai mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pamatums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ.

[13] Pieteicējs saista mantiskos zaudējumus ar neiespējamību izmantot savu īpašumu līdz tehnisko noteikumu saņemšanai. Zaudējumu apmēra aprēķināšanas pamatā ir ar nekustamā īpašuma iegādi saistītie izdevumi, proti, pirkuma summa, valsts nodeva zemesgrāmatai, kancelejas nodeva zemesgrāmatai, detālplānojuma izstrādes izdevumi, grunts izpētes pakalpojums, ietekmes uz vidi novērtējums.

Vispirms tiesa konstatē, ka minētie izdevumi būtu radušies pieteicējam arī tad, ja iestāde izskatītu pieteicēja minētos 2015.gada 16.februāra, 2015.gada 16.marta un 2015.gada 9.aprīļa iesniegumus par tehnisko noteikumu izdošanu pēc būtības. Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējs arī pirms minēto iesniegumu iesniegšanas jau bija vērsies Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldē ar lūgumu izsniegt viņam tehnisko noteikumus, un attiecīgais iesniegums tika izskatīts pēc būtības.

Papildus tiesa norāda, ka ar Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 16.marta, 2015.gada 8.aprīļa un 2015.gada 21.aprīļa atteikumiem izskatīt pieteicēja iesniegumus par tehnisko noteikumu izsniegšanu netika ierobežotas pieteicēja tiesības savu īpašumu atsavināt. Attiecībā uz pieteicēja tiesībām izmantot savu īpašumu, lai būvētu tajā māju, tiesa konstatē, ka saskaņā ar Būvniecības likuma *(spēkā no 2014.gada 1.oktobra)* 1.panta 1.punktu tiesības būvēt piešķir nevis tehniskie noteikumi, bet būvatļauja, kas ir administratīvais akts ar nosacījumiem būvniecības ieceres realizācijai dabā — projektēšanai un būvdarbiem — līdz būves pieņemšanai ekspluatācijā. Secīgi tiesa nekonstatē cēloņsakarību starp iestādes atteikumiem izskatīt pēc būtības pieteicēja 2015.gada 16.februāra, 2015.gada 16.marta un 2015.gada 9.aprīļa iesniegumus par tehnisko noteikumu izdošanu saistībā ar būvniecības ieceri un pieteicēja norādītajām izmaksām. Tādējādi konkrētajā lietā nav pamata atlīdzināt pieteicējam likumiskos procentus no minēto izdevumu summas.

[14] Atbilstoši Atlīdzināšanas likuma 9.pantam morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums. Atlīdzināšanas likuma 11.panta trešajā daļā noteikts, ka morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Privātpersonai ir pienākums norādīt morālā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru.

Morālā kaitējuma konstatēšanai ir jānoskaidro, vai, veicot prettiesisku faktisko rīcību, ir izdarīts būtisks pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums. Ja aizskārums ir nodarīts un tas nav mazsvarīgs, tad ciešanas (morālais kaitējums) ir prezumējamas, kā arī prezumējama ir cēloņsakarība starp prettiesisko rīcību un morālo kaitējumu. Administratīvā procesa likuma 94.panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka atlīdzināšanas pienākumu attiecīgais publisko tiesību subjekts var izpildīt, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms zaudējuma vai kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams vai nav adekvāts, atlīdzinājums nosakāms, samaksājot atbilstīgu atlīdzinājumu naudā.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturto daļu, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, personiskā kaitējuma, tai skaitā morālā kaitējuma, patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

Atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmā daļa nosaka, ka morālā kaitējuma atlīdzināšanas apmēru nosaka, ievērojot šādus kritērijus: 1) aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgums; 2) konkrētā aizskāruma smagums; 3) iestādes rīcības tiesiskais un faktiskais pamatojums un motīvi; 4) cietušā rīcība un līdzatbildība; 5) citi būtiski apstākļi. Turklāt morālā kaitējuma atlīdzināšanas apmēra noteikšanā jāievēro visu kritēriju kopums.

No minētā tiesa secina, ka morālā kaitējuma atlīdzinājumam ir jāatbilst nodarītajam kaitējumam. Tas attiecas gan uz atlīdzinājuma veida izvēli (iestādes atvainošanās vai atlīdzinājums naudā), gan atlīdzinājuma apmēru, ja izvēlēts atlīdzinājums naudā.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka sabiedrībā vispārpieņemts veids, kā var tikt kompensēti nelieli emocionālie pārdzīvojumi, ir atvainošanās *(Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 9.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-223/2010 7.punkts)*. Atvainošanās ir atbilstīgākais atlīdzinājuma veids, ar kuru atlīdzina morālo kaitējumu, kas nav smags. Tāpat Augstākā tiesa ir atzinusi, ka „lai visa sabiedriskā dzīve nepārvērstos par tiesvedības jomu par morālā kaitējuma atlīdzināšanu, naudā atlīdzināms ir vienīgi būtisks morālais kaitējums, tāds, kuru ar prasītā labuma piešķiršanu vairs nevar nedz juridiski, nedz faktiski atlīdzināt" *(Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 17.novembra sprieduma lietā Nr. SKA-505/2009 7.punkts)*.

[15] Kā jau tiesa norādīja iepriekš, no tā, ka Birojs ir konstatējis un uzlicis par pienākumu atlīdzināt pieteicējam morālo kaitējumu, kopsakarā ar Atlīdzināšanas likuma 9.pantā noteikto izriet, ka lietā nepastāv strīds par to, ka pieteicējam nodarītais morālais kaitējums ir izraisījis pieteicēja tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu, kas būtu atlīdzināms. Secīgi saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta pirmo daļu tiesai jāvērtē pieteicējam nosakāmais atlīdzinājuma veids un apmērs, ņemot viņa aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgums, konkrētā aizskāruma smagums, iestādes rīcības tiesiskais un faktiskais pamatojums un motīvi, pieteicēja rīcība un līdzatbildība un citi būtiski apstākļi.

Tiesu praksē par nozīmīgu tiesību aizskārumu tiek uzskatīts Satversmē un starptautiskajos tiesību avotos ietverto tiesību aizskārums *(skat. Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums „Morālā kaitējuma atlīdzināšana administratīvajās lietās", Rīga, 2011.gads. www.at.gov.lv)*. Konkrētajā lietā tiesa nekonstatē, ka tika aizskartas būtiskas pieteicēja tiesības un intereses.

No lietas materiāliem iziet, ka aizskārums nav smags. Proti, pretēji pieteicēja apgalvojumam, ar minētajiem prettiesiskajiem lēmumiem netika ierobežotas pieteicēja īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu. Tāpat tiesiskā situācija salīdzinājumā ar to, kas pastāvēja pirms šo lēmumu pieņemšanas un arī pēc Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 4.jūnija lēmuma Nr.VE15TA0064, ar kuru tika izskatīts pēc būtības pieteicēja iesniegums par tehnisko noteikumu izdošanu, pieņemšanas, nav mainījusies.

Attiecībā uz Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes 2015.gada 16.marta, 8.aprīļa un 2015.gada 21.aprīļa atteikumiem izskatīt pieteicēja iesniegumus pēc būtības tiesa konstatē, ka Dienests atteicās izskatīt pieteicēja iesniegumus pēc būtības tādēļ, ka tas nepareizi piemēroja un tulkoja Administratīvā procesa likuma 87.panta un Iesniegumu likuma normas. Dienests nepareizi piemēroja normas par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna un Iesniegumu likumu 2015.gada 8.aprīļa un 2015.gada 21.aprīļa atteikumos, neskatoties uz to, ka pieteicējs jau savā 2015.gada 16.marta

iesniegumā bija atsaucies uz judikatūru, no kuras izriet, ka Dienestam bija jāizskata pieteicēja iesniegumi pēc būtības. Tajā pašā laikā visi minētie atteikumi tika pieņemti pirms Biroja 2015.gada 5.maija lēmuma Nr.13-s, kurā Birojs norādīja uz attiecīgajām piemērojamajām tiesību normām un Dienesta pienākumu izskatīt pieteicēja iesniegumus pēc būtības. Ņemot vērā minēto, tiesa nekonstatē, ka Dienesta mērķis bija nodarīt pieteicējam morālo kaitējumu, ignorēt viņa iesniegumus vai liegt pieteicējam tiesības saņemt tehniskos noteikumus.

Tiesa nekonstatē, ka pieteicējs ir līdzatbildīgs kaitējuma nodarīšanā, jo viņš jau 2015.gada 16.marta iesniegumā bija atsaucies uz judikatūru, saskaņā ar kuru Dienestam bija jāizskata viņa iesniegumi pēc būtības.

Dienests neizskatīja pieteicēja iesniegumus pēc būtības no 2015.gada 16.marta līdz 2015.gada 4.jūnijam, t.i., divarpus mēnešus.

2015.gada 4.jūnijā Dienesta Ventspils reģionālās vides pārvalde ar lēmumu Nr.VE15TA0064 ir izskatījusi jautājumu par tehnisko noteikumu izsniegšanu pēc būtības. Konkrētajā gadījumā divarpus mēnešu termiņš nav uzskatāms par tādu, kas radīja pieteicēja tiesību aizskārumu un morālas ciešanas ilgā termiņā.

Dienesta 2015.gada 16.marta, 2015.gada 8.aprīļa un 2015.gada 21.aprīļa atteikumi neradīja neatgriezeniskas sekas. Izskatot pieteicēja iesniegumus par tehnisko noteikumu izdošanu pēc būtības, negatīvas sekas bija iespējams novērst, un tās tika novērstas. Arī kaitējums, kas radīts ar minētajiem atteikumiem, ir pilnībā novēršams ar pienākuma uzlikšanu Dienestam izskatīt pieteicēja iesniegumus pēc būtības.

Papildus tiesa norāda, ka Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ir atzinis, ka pie citiem apstākļiem, kuri ņemami vērā, nosakot atlīdzinājuma veidu un apmēru, pieskaitāms arī atlīdzinājums, kas noteikts citos (jo sevišķi – salīdzināmos) gadījumos. Salīdzināmos gadījumos atlīdzinājumam ir jābūt līdzīgam, bet atšķirīgos gadījumos – atšķirīgam. Šī prasība izriet no tiesiskās vienlīdzības principa *(Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 16.februāra sprieduma lietā Nr. SKA-104/2010 15.punkts)*.

Rakstveida atvainošanās kā atlīdzinājums piespriests lietā par Tieslietu ministrijas neatbildēšanu uz personas iesniegumu, par Valsts meža dienesta faktisko rīcību, ilgstoši (no 17.novembra līdz 22.aprīlim) neatbildot uz iesniegumu, ziņu prettiesisku ievietošanu sodu reģistrā (pirms lēmums stājies spēkā), par divu mēnešu kavēšanos izdod pieteicējai nelabvēlīgu, bet tiesisku administratīvo aktu, ar kuru atteikts piešķirt bērna piedzimšanas pabalstu, par formas tērpa neizsniegšanu amatpersonai, par prettiesisku atteikumu izdzēst ziņas par citas personas reģistrāciju dzīvesvietā, par prettiesisku atteikumu izdarīt ierakstu dzimšanas reģistrā par dzimuma maiņu, par iesnieguma par zemes gabala piešķiršanu īpašumā ilgstošu neizskatīšanu (5.februāris – 31.marts) *(skat. Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumu „Morālā kaitējuma atlīdzināšana administratīvajās lietās", Rīga, 2011.gads. www.at.gov.lv)*.

Ņemot vērā minēto, proti, to, ka aizskartās tiesības un intereses nav būtiskas, aizskārums nav smags, nav konstatējama pieteicēja līdzatbildība, minēto prettiesisko lēmumu pieņemšanas iemesls ir saistīts ar nepareizu tiesību normu interpretāciju un nepareizu tiesību normu piemērošanu, aizskārums nav ilgstošs un prettiesiskie lēmumi neradīja neatgriezeniskās sekas, tiesa secina, ka rakstveida atvainošanās ir adekvāts atlīdzinājuma veids.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atlīdzināts morālais kaitējums 3000 *euro*, un par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru /pers. A/ tiktu atlīdzināti mantiskie zaudējumi.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* M.Romanova

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas tiesnese M.Romanova
Rīgā 2015.gada 16.novembrī